

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ОХТИРСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
СУМСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Заступник директора з навчально-
виховної роботи

 Олена ГАВРИШ

28.08.2025

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ПРАВИЛА БЕЗПЕКИ РУХУ

Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	-10 Природничі науки -19 Архітектура та будівництво -20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	-101 Екологія -192 Будівництво та цивільна інженерія -201 Агрономія
Освітньо-професійна програма	-Екологія -Монтаж, обслуговування устаткування і систем газопостачання - Агрономія
Форма навчання	денна
Загальна кількість годин / кредитів ECTS	90 год /3 кредита
Характеристика навчальної дисципліни	вибіркова
Форма семестрового контролю	Диференційований залік
Мова викладання	українська
Інформація про викладача, контактна інформація	Зінченко Віталій Сергійович ,викладач
Розміщення курсу	Покликання на папку Сучасні методи обстеження

Силабус розглянуто на засіданні циклової комісії

Протокол № 1 від 29.08/2025 року

Голова циклової комісії В'ячеслав ДАРАГАН

Викладач Віталій ЗІНЧЕНКО

1.МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання дисципліни	Дати майбутнім фахівцям знання з правил дорожнього руху, безпеки дорожнього руху, основи керування автотранспортними засобами; знати можливі причини дорожньо-транспортних пригод та способи їх запобігання; причини виникнення несправностей, способи їх виявлення та усунення; характер впливу кліматичних умов (дощ, туман, ожеледиця та інше) на безпеку руху.
Завдання вивчення дисципліни	Основними завданнями вивчити правила дорожнього руху, основи керування автотранспортними засобами, правові основи і відповідальність за порушення правил дорожнього руху, правила експлуатації транспортних засобів при використанні їх в сучасних дорожніх умовах.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Усний виступ, письмові відповіді, виконання і захист творчої роботи, тестування	Критерії оцінювання
«Відмінно» («5»)	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самотійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив 95-100% тестових завдань.
«Добре» («4»)	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив 80-95% тестових завдань
«Задовільно» («3»)	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив 60-79% тестових завдань.
«Незадовільно» («2»)	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив менше 60% тестових завдань.
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назви змістових модулів, тем	Всього годин	Аудиторні				Самостійна робота
			Лекції	Практичні	Семінарські	Лабораторні	
1	2	3	4	5	6	7	8
	Модуль 1	28	12	6			10
	Розділ 1. Правила дорожнього руху						
1	Тема 1. Загальні положення Основні поняття та терміни	2	-	-	-	-	2
2	Тема 2. Обов'язки та права учасників дорожнього руху	4	2	-	-	-	2
3	Тема 3. Дорожні знаки та їх характеристика	10	6	2	-	-	2
4	Тема 4. Дорожня розмітка та її характеристики	8	2	2	-	-	4
5	Тема 5 Регулювання дорожнього руху за допомогою світлофорів і сигналів регулювальника	4	2	2	-	-	-
	Модуль 2	40	14	12			14
6	Тема 6. Порядок руху, зупинки та стоянки транспортних засобів	10	4	2	-	-	4
7	Тема 7. Проїзд перехресть	4	2	2	-	-	-
8	Тема 8. Проїзд пішохідних переходів, зупинок транспортних засобів загального Користування та залізничних переїздів	6	2	2	-	-	2
9	Тема 9. Особливі умови руху	10	2	2	-	-	6
10	Тема 10 Перевезення людей та вантажів	4	2	2	-	-	-
11	Тема 11 Вимоги до технічного стану та обладнання	2	2	-	-	-	-
12	Тема 12 Номерні та розпізнавальні знаки. Попереджувальні засоби позначення.	4	-	2	-	-	2
	Модуль 3	22	4	2			16
	Розділ 2. Безпека дорожнього руху						
13	Тема 13. Основи психофізіології праці водія.	2	-	-	-	-	2
14	Тема 14 .Експлуатаційні властивості автомобіля. Активна, пасивна, післяаварій- на та екологічна безпека	2	2	-	-	-	-
15	Тема 15.Дорожні умови. Небезпечні ділянки автодоріг	2	-	-	-	-	2
16	Тема 16. ДТП .Основні причини ДТП	4	-	-	-	-	4

	Розділ 3. Медичне забезпечення						
	безпеки дорожнього руху						
17	Тема 17.Основи анатомії та фізіології людини	2	-	-	-	-	2
18	Тема 18.Стан небезпечний для життя	2	-	-	-	-	2
19	Тема 19.Перша допомога потерпілим	4	2	-	-	-	2
20	Тема 20.Послідовність дій у наданні допомоги потерпілим в ДТП	2	-	-	-	-	2
21	Практичне заняття	2	-	2	-	-	-
	Всього	90	30	20	-	-	40

Зміст програми навчальної дисципліни

№ З/п	Номер модуля, теми програми. Тема заняття та його короткий зміст	Кількість годин		
		Всього	аудиторні	сам. вивчення
1	2	3	4	5
	Модуль 1			
	Тема заняття. Загальні положення	2	-	2
	положення, терміни та визначення			
	Терміни та визначення, що містять Правила дорожнього руху.			
1	Тема заняття. Обов'язки і права водіїв транспортних засобів, пішоходів і пасажирів, велосипедистів і осіб, які керують гужовим транспортом.	4	2	2
	Документи, які водій механічного транспортного засобу повинен мати при собі та пред'являти за вимогою працівникам поліції. Обставини, при яких забороняється керувати Т.З. Права та обов'язки пішоходів, пасажирів, велосипедистів які керують гужовим транспортом			
	Тема заняття. Рух транспортних засобів з спеціальними сигналами.	2	-	2
	Обов'язки інших водіїв щодо забезпечення безпеки руху спеціальних транспортних засобів.			
2	Тема заняття . Попереджувальні знаки та знаки Пріоритету.	2	2	-
	Характеристика та класифікація дорожніх знаків. Назва кожного знака, зона дії, місце установки, таблички, що застосовуються з попереджувальними знаками			

3	Тема заняття. Заборонні та наказові знаки. Загальні ознаки, призначення, назва кожного знака, місце встановлення, зона дії	2	2	-
4	Тема заняття. Інформаційно-вказівні знаки, знаки Сервісу та таблички до дорожніх знаків. Загальні ознаки, місця установки, зона дії	4	2	2
	Тема 3. Дорожня розмітка і дорожнє обладнання.			
5	Тема заняття. Дорожня розмітка та її характеристики. Горизонтальна та вертикальна розмітка Класифікація розмітки, її призначення. Горизонтальна та вертикальна розмітка.	4	2	2
	Тема заняття. Дорожнє обладнання. Види та призначення дорожнього обладнання.	2	-	2
6	Тема заняття. Регулювання дорожнього руху за допомогою сигналів світлофорів та регулювальника. Значення сигналів світлофорів та регулювальника.	2	2	-
	Модуль 2			
	Тема . Порядок руху, зупинки та стоянки транспортних засобів.			
7	Тема заняття. Попереджувальні сигнали. Початок руху та зміна його напрямку. Види і призначення попереджувальних сигналів. Правила подачі сигналів. Позначення транспортних засобів. Обов'язки водіїв перед початком руху, перестроюванням, поворотом і розворотом.	2	2	-
	Тема заняття. Розташування транспортних засобів на проїзній частині. Швидкість руху. Вимоги до розташування транспортних засобів на проїзній частині. Визначення кількості смуг для руху нерейкових т.з. Фактори й обставини в залежності від яких водій вирішує, з якою швидкістю має рухатись т.з., забезпечуючи безпеку руху.	2	-	2
	Тема заняття . Обгін. Дистанція, інтервал. Умови під час яких дозволяється виконувати обгін. Порядок обгону.	2	-	2

8	Тема заняття . Зупинка і стоянка.	2	2	-
	Загальні правила зупинки і стоянки.			
	Місця де заборонені зупинка і стоянка.			
	Тема . Проїзд перехресть.			
9	Тема заняття . Види і ознаки перехресть.	2	2	-
	Види і ознаки перехресть. Межі перехресть.			
	Порядок і черговість руху на нерегульованих та регульованих перехрестях.			
	Тема . Проїзд пішохідних переходів, зупинок транспортних засобів загального користування та на залізничних переїздах.			
	Тема заняття . Переваги маршрутних транспортних засобів .Проїзд пішохідних переходів, зупинок маршрутних Т.З.	2	-	2
	Вимоги до водія, який наближається до транспортного Засобу з розпізнавальним знаком «діти», що стоїть з увімкненою аварійною сигналізацією. Обов'язки водія при проїзді пішохідних переходів та зупинок маршрутних транспортних засобів.			
10	Тема заняття . Залізничні переїзди	2	2	-
	Різновид залізничних переїздів.			
	Порядок руху через залізничні переїзди.			
	Тема .Особливі умови руху.			
11	Тема заняття . Рух по автомагістралях . Рух у житловій зоні. Рух по гірських дорогах і на крутих спусках.	2	2	-
	Рух в житловій та пішохідних зонах.			
	Рух по автомагістралях та дорогах для автомобілів. Заборони, які діють на автомагістралях та дорогах для автомобілів.			
	Тема заняття . Користування зовнішніми зовнішніми світловими приладами.			
	Особливості руху тр. засобів у темну пору доби та в умовах недостатньої видимості.			
	Дія водія при засліпленні світлом фар зустрічних транспортних засобів.			
	Тема заняття. Рух транспортних засобів у колоні.	2	-	2
	Швидкість руху колоні. Вимоги до водіїв			

	тр. засобів колони та іншого транспорту.			
	Тема заняття. Буксирування тр. засобів.	2	-	2
	Умови і порядок буксирування механічних транспортних засобів.			
	Тема заняття. Навчальна їзда. Міжнародний рух.	2	-	2
	Вимоги до учня, інструктора, який навчає керуванню та обладнання навчального автомобіля.			
	Вимоги до водія та транспортного засобу для міжнародного руху.			
	Тема . Перевезення людей та вантажів.			
12	Тема заняття. Перевезення пасажирів та вантажів.	2	2	-
	Умови перевезення людей. Швидкість руху під час перевезення людей. Випадки, коли перевезення людей забороняється. Умови перевезення вантажу. Обладнання транспортних засобів. Правила розміщення, навантаження та закріплення вантажу. Вимоги для перевезення вантажів за спеціальними правилами.			
	Тема . Вимоги до технічного стану та обладнання тр. засобу.			
13	Тема заняття. Технічний стан транспортних засобів	2	2	-
	Вимоги до технічного стану гальмівної системи рульового керування зовнішніх світлових приладів, стану шин і коліс, двигуна, інших елементів конструкції			
	Тема . Номерні та розпізнавальні знаки. Попереджувальні засоби, позначення.			
	Тема заняття . Реєстрація транспортних засобів і причепів у сервісних центрах МВС.	2	-	2
	Окремі питання дорожнього руху, що потребують узгодження.			
	Види номерних знаків. Індивідуальні номерні знаки. Вимоги щодо обладнання транспортних засобів номерними та розпізнавальними знаками, попереджувальними засобами.			
	Модуль 3			
	Тема . Безпека дорожнього руху			
	Тема заняття. Основи психофізіології праці водія.	2	-	2
	Етика поведінки водія.			

	Психофізіологічні особливості професійної діяльності водія. Індивідуальні психофізіологічні якості водія.			
	Етика водія та його взаємовідносини з іншими водіями тр. засобів. Етика водія під час ДТП, взаємодії з навколишнім середовищем.			
14	Тема заняття . Експлуатаційні властивості автомобіля.	2	2	-
	Поняття про конструктивну безпеку автомобіля.			
	Тема заняття. Дорожні умови. Небезпечні ділянки автодоріг.	2	-	2
	Класифікація автомобільних доріг. Основні елементи автомобільних доріг. Проїзна частина і узбічна.			
	Роздільні смуги. Види перехресть.			
	Небезпечні ділянки доріг: звуження, смоляне і гравійне покриття, спуски, підйоми, під'їзди до мостів і залізничних переїздів. Вплив дорожніх умов на безпеку руху.			
	Тема заняття . Дорожньо-транспортні пригоди.	2	-	2
	Основні причини ДТП	2	-	2
	Заходи запобігання їм. Поняття про ДТП.			
	Класифікація ДТП. Статистика ДТП. Розподіл пригод по порам року, дням тижня, часом доби			
	Особливості аварійності в містах, на дорогах поза населеними пунктами в сільській місцевості.			
	Умови попередження ДТП.			
	Тема . Медичне забезпечення безпеки дорожнього руху			
	Тема заняття. Основи анатомії та фізіології людини.	2	-	2
	Організм людини. Органи дихання, серцево-судинна система, її функції. Опорно-руховий апарат.			
	Тема заняття. Стан небезпечний для життя.	2	-	2
	Загальне поняття про першу до лікарняну допомогу особам, які потерпіли від ДТП. Кровотеча її види та ознаки, зупинка серця причини та ознаки.			
	Отруєння чадним газом його ознаки. Перша допомога при отруєнні, опіках, утопленні, обмерзанні.			
15	Тема заняття . Перша допомога потерпілим	2	2	-
	Забиті місця, вивихи і ознаки ушкодження,			

перша допомога. Переломи, їх види і ознаки,.			
Надання першої допомоги при переломах.			
Черепно-мозгова травма: ознаки, перша допомога.			
Накладання шин на руки і ноги.			
Тема заняття .Послідовність дій при наданні	2	-	2
допомоги потерпілим при ДТП			
Визначення і термінове припинення дії травму-			
ючого фактора, вивільнення потерпілого із			
тр.засобу. Надання допомоги. Правила і способи			
способи транспортування потерпілого .			

	Форми та методи проведення занять	Навчально-методична література та наочність	Самостійне вивчення	Форми контролю
	6	7	8	9
	Самостійна робота	I пдр стор 2-7	законспектувати тему	Усне опитув.
1	Лекція, бесіда показ	I пдр стор 8-10	Робота з конспектом підручником	Усне опитув.
	Самостійна робота	I пдр стор 13-15	законспектувати тему	Усне опитув.
	Самостійна робота	I пдр стор 10-12	законспектувати тему	Усне опитув.
2	Лекція, бесіда показ	I пдр стор 46-48 Додаток №1	Замалювати знаки	Усне опитув.
3	Лекція, бесіда показ	I пдр стор 48-52 Додаток №1	Замалювати знаки	Усне опитув.
4	Лекція, бесіда показ	I пдр стор 58-61 Додаток №1	Замалювати знаки таблички	Усне опитув.
	Самостійна робота	I пдр стор 52-58	Замалювати знаки	Усне опитув.
5	Лекція, бесіда показ	I пдр стор 62-67 Додаток №2	Замалювати розмітку	Усне опитув.
	Самостійна робота	I пдр стор 67-68 Додаток №2	Замалювати розмітку	Усне опитув.
	Самостійна робота	I пдр стор 18	законспектувати тему	Усне опитув.
6	Лекція, бесіда показ	I пдр стор 16-20	Робота з конспектом підручником	Усне опитув.
7	Лекція, бесіда показ	I пдр стор 21-24	Робота з конспектом підручником	Усне опитув.
	Самостійна робота	I пдр стор 25-27	законспектувати тему	Усне опитув.

	Самостійна робота	I пдр стор27-28	законспектувати тему	Усне опитув.
8	Лекція, бесіда показ	I пдр стор28-30	Робота з конспектом підручником	Усне опитув.
9	Лекція, бесіда показ	I пдр стор31-32	Робота з конспектом підручником	Усне опитув.
	Самостійна робота	I пдр стор33	законспектувати тему	Усне опитув.
10	Лекція, бесіда показ	I пдр стор34-35	Робота з конспектом підручником	Усне опитув.
11	Лекція, бесіда показ	I пдр стор34,39,40	Робота з конспектом підручником	Усне опитув.
	Самостійна робота	I пдр стор39	законспектувати тему	Усне опитув.
	Самостійна робота	I пдр стор39-40	законспектувати тему	Усне опитув.
	Самостійна робота	I пдр стор40-41	законспектувати тему	Усне опитув.
12	Лекція, бесіда показ	I пдр стор35-37	Робота з конспектом підручником	Усне опитув.
13	Лекція, бесіда показ	I пдр стор43-45	Робота з конспектом підручником	Усне опитув.
	Самостійна робота	I пдр стор41-42	законспектувати тему	Усне опитув.
	Самостійна робота	II пдр стор173-177	законспектувати тему	Усне опитув.
14	Лекція, бесіда показ	II пдр стор135-156	Робота з конспектом підручником	Усне опитув.
	Самостійна робота	II пдр стор156-167	законспектувати тему	Усне опитув.
	Самостійна робота	II пдр стор183-188	законспектувати тему	Усне опитув.

	Самостійна робота	II пдр стор188-189	законспектувати тему	Усне опитув.
	Самостійна робота	III пдр стор222-226	законспектувати тему	Усне опитув.
	Самостійна робота	III пдр стор226-234	законспектувати тему	Усне опитув.
15	Лекція, бесіда показ	III пдр стор235-238	Робота з конспектом підручником	Усне опитув.
	Самостійна робота	III пдр стор228-229	законспектувати тему	Усне опитув.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

БАЗОВА

1. ПДР України 2023 з ілюстраціями. Харків, «Моноліт» - 2023-88с
2. В.О. Безсмертний, З.Д. Дерех «Основи керування автомобілем і безпека руху», «Вища школа» Київ_1996-199с
3. О.Я. Фоменко «Підручник водія» ,»Сигнал» Київ 1997-283с
4. О.Я. Фоменко «Підручник водія» ,»Сигнал» Київ 201-236с
5. О.А. Тимовський, В.Б. Нестеренко «Основи керування автомобілем та безпека дорожнього руху», «Арій» Київ_2009-142
6. Ю.О. Тимовська, В.Б. Нестеренко «Медичне забезпечення безпеки дорожнього руху» , «Основа» Київ 2008-167

ДОПОМІЖНА

7. «Медичне забезпечення безпеки дорожнього руху» Суми 2008-22с
8. А.Ф. Левицький «Посібник для подання першої медичної допомоги при дорожньо-транспортних пригодах» , «Світлофор» харків 1998р.-36с
9. Караваєв В. О. Будник С.І. Правила дорожнього руху України коментарі -- Київ видавництво «Караваєв» 2014-420с.
10. Екзаменаційні_білети_ДАІ_(кількість 93 шт) НВП «Світлофор»
Харків 2022

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <https://dev1.ocsnau.net/?lang=uk>
2. <http://green-way.com.ua/test-pdd/uk/>
3. <http://monolith.in.ua>
4. <https://roadrules.com.ua>
5. <https://vodiy.ua/pdr/test/?complete=3&theme=1>
6. <http://pdr.hsc.gov.ua/test-pdd/uk/>
7. <https://pdd.in.ua/exam/index>
8. <http://dai.eu.com/ekzamen-pdr>
9. <https://zakon.rada.gov.ua>